

УДК 811.111'25.004

ДОЛЖАНСЬКА Ольга – магістрантка кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет «Львівська політехніка», вул. С. Бандери, 12, Львів, 79000 (olha.dolzhanska.mfl.2020@lpnu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3052-4705>

КУЛИНА Ольга – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет «Львівська політехніка», вул. С. Бандери, 12, Львів, 79000 (olha.v.kulyna@lpnu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2334-0660>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.45.12>

Бібліографічний опис статті: Должанська, О., Кулина, О. (2021). Методи перекладу під час відтворення розмовної лексики героїв англomовних кінофільмів: функціонування та особливості. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 45, 126–135. doi: 10.24919/2522-4565.2021.45.12.

МЕТОДИ ПЕРЕКЛАДУ ПІД ЧАС ВІДТВОРЕННЯ РОЗМОВНОЇ ЛЕКСИКИ ГЕРОЇВ АНГЛОМОВНИХ КІНОФІЛЬМІВ: ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Анотація. Кіномистецтво сьогодні є чи не найпопулярнішим видом мистецтва, а завдяки сучасним технічним досягненням ми маємо змогу дивитися фільми режисерів із різних країн. Тому проблема перекладу кінофільмів є завжди актуальною, адже кінопродукція, яка надходить до нашої країни, повинна отримати свого глядача. Оскільки більшість імпортованих фільмів в українському кінопрокаті становить голлівудська продукція, їх переклад здійснюють переважно з англійської мови. У нашому дослідженні розглянуто особливості мовно-структурної реалізації розмовного мовлення в англomовних кінострічках. Досліджено способи і засоби передавання елементів розмовного компонента в українському перекладі у фільмах «Джуманджі 2. Новий рівень» та «Дедпул 2». Розглянуто питання наявності українського відповідника англійській розмовній одиниці та адекватності її перекладу. Визначено лінгвістичний чинник, який впливає на межі перекладу, а саме: відмінність систем національних мов, що призводить до певних відмінностей між перекладеним текстом та оригіналом.

Визначено вісім видів методу перекладу, а саме: дослівний, буквальный, точний, семантичний, переклад-адаптація, комунікативний, вільний, ідіоматичний.

Досліджено класифікацію методів перекладу та визначено їхні риси та особливості. Здійснено статистичний аналіз та виявлено методи перекладу, якими найчастіше користується українська студія кінодубляжу.

За результатами проведеного аналізу визначено, що під час перекладу розмовної лексики у фільмах перекладач намагався використати вільний, адаптаційний та ідіоматичний методи.

Установлено, що стилістична обробка й адаптація кінотексту мають відбуватися з урахуванням реалій та традицій країни, мовою якою здійснено переклад. Визначено, що вид перекладу цілком залежить від технічних та фінансових можливостей як замовника, так і бюро перекладу, однак найбільш прийнятним для глядача вважається дублювання. При цьому перспективу дослідження становить вивчення операційних навичок субтитрування, дубляжу та синхронного закадрового перекладу.

Ключові слова: розмовне мовлення, мовна структура, кінопереклад, кінодіалог, способи відтворення, перекладацькі трансформації.

DOLZANSKA Olha – Master Student at the Department of Applied Linguistics, Lviv Polytechnic National University, 12, S. Bandera str., Lviv, 79000 (olha.dolzhanska.mfl.2020@lpnu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2334-0660>

KULYNA Olha – PhD in Philological Sciences, Associate Professor at the Department of Applied Linguistics, Lviv Polytechnic National University, 12, S. Bandera str., Lviv, 79000 (olha.v.kulyna@lpnu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2334-0660>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.45.12>

To cite this article: Dolzanska, O., Kulyna, O. (2021). Metody perekladu pid chas vidtvorennia rozmovnoi leksyky heroiv anhlo movnykh kinofilmiv: funktsionuvannia ta osoblyvosti [Methods of translation during the reproduction of the colloquial vocabulary of the heroes of English-language movies: functioning and features]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya «Filolohiia» – Problems of Humanities. «Philology» Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 45, 126–135. doi: 10.24919/2522-4565.2021.45.12 [in Ukrainian].

METHODS OF TRANSLATION DURING THE REPRODUCTION OF THE COLLOQUIAL VOCABULARY OF THE HEROES OF ENGLISH-LANGUAGE MOVIES: FUNCTIONING AND FEATURES

Summary. Today cinematography is perhaps the most popular art form, and thanks to modern technical advances, we are able to watch films by directors from different countries. Therefore, the problem of film translation is always relevant, because film products that move to our country, get their audience. Due to the larger number of imported films, Ukrainian films are produced in Ukrainian cinemas, and films are translated mainly from English. The article considers the features of the linguistic and structural realization of speech in English-language films. The paper explored ways and means of transmission elements of the spoken Ukrainian translation component in the films “Jumanji 2. New Level” and “Deadpool 2”. The question of the existence of the Ukrainian equivalent of the English colloquial unit and the adequacy of its translation is considered. The linguistic factor that influences

the boundaries of translation has been identified, namely: the difference of national language systems, which leads to the fact that the text of the translation objectively can be only relatively equivalent to the original.

Eight types of translation methods are defined: word for word translation, literal translation, faithful translation, semantic translation, adaptation translation, free translation, idiomatic translation, and communicative translation.

The classification of translation methods is studied, their features and peculiarities are determined. The statistical analysis is carried out and the translation methods most used by the Ukrainian dubbing studio are revealed.

According to the results of the analysis, it was determined that in the films, the translator tried to use the following methods to reproduce colloquial vocabulary: free, adaptation and idiomatic.

It is established that the stylistic processing and adaptation of the film text should take into account the realities and traditions of the country into which the translation is made. It is determined that the type of translation depends entirely on the technical and financial capabilities of both the customer and the translation agency, but the most acceptable for the viewer is duplication. The prospect of the research is to study the operational skills of subtitling, dubbing and simultaneous translation.

Key words: *conversational speech, language structure, film translation, film dialogue, playback methods, translation transformations.*

Постановка проблеми. Кіно є однією із найбільш популярних в наші дні форм мистецтва і водночас становить значний пласт культури. Створення першої у світі кінострічки в останньому десятилітті дев'ятнадцятого століття знаменувало собою народження індустрії, яка розрослася до колосальних розмірів на початку двадцять першого століття. Сьогодні уявити життя без кіно вже неможливо, як не можна було б уявити без музики, живопису чи літератури.

Музика і живопис є універсальними формами мистецтва, доступними для сприйняття носієм будь-якої мови, тоді як сприйняттю кінофільму може стати на заваді мовний бар'єр: фільм, створений насамперед для глядача вітчизняного, не буде зрозумілим іноземцям. Подолати мовний бар'єр можна двома способами: глядач опанує мову, якою озвучено фільм, або перекладачі здійснять цільовий переклад.

Переклад фільмів – одна з найважливіших галузей кіноіндустрії, адже коректність перекладу впливає на те, як кінострічка буде сприйнята глядачем, що покладає на перекладача чималу відповідальність.

У наші дні англійське і американське кіно займає в українському прокаті більше позицій, аніж вітчизняні фільми, тому питання адекватного перекладу кінострічок з англійської на українську мову особливо актуальне.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До проблеми відтворення стилізованих елементів, через які реалізується мовленнєва варіативність, звертаються як вітчизняні, так й іноземні дослідники, а саме: викладено у дисертації «Соотношение периферийных явлений в англоязычных художественных тек-

стах и их переводах на русский язык» (Голованова, 2012, с. 140), у навчальному посібнику «Інтерпретація тексту» (Кухаренко, 2004, с. 205).

Утім, дослідження часто мають фрагментарний характер, зокрема у навчальному посібнику «Введение в переводоведение» (Алексеева, 2004, с. 280) та навчальному посібнику «Теория перевода» (Комиссарова, 1990, с. 217), або обмежуються тільки певним аспектом теми, що висвітлено у навчальному посібнику «Переклад з української мови на англійську мову» (Карабан, 2003, с. 368). Проте питання відтворення засобів реалізації мовно-структурних особливостей англійського розмовного мовлення в українському перекладі залишається малодослідженим.

Розмовне мовлення стало одним з основних компонентів художнього стилю. При цьому фамільярна і просторічна лексика займає вагомe місце. Отже, використання експресивного, емоційно забарвленого мовлення дає можливість точніше передати образи та характери героїв. Відповідно, розмовному мовленню притаманні експресивні елементи, які ускладнюють переклад. Розмовний складник – одна з основних частин у перекладі кінострічки, відповідно, проблематика відтворення розмовної мови у перекладі залишається актуальною.

Метою статті є дослідити, визначити та проаналізувати, якими методами перекладу користуються українські перекладачі для відтворення діалогів із англomовних кінострічок

Об'єктом дослідження статті є діалоги в англomовних фільмах та їхні українські аналоги.

Предметом дослідження є методи збереження мовно-структурної основи англійського розмовного мовлення під час перекладу діалогів.

Для досягнення поставленої мети поставлено такі завдання:

1. Дослідити класифікацію методів перекладу, їхні риси та особливості.
2. Здійснити аналіз перекладу розмовного мовлення у фільмах «Джуманджі 2. Новий рівень» та «Дедпул 2».
3. Здійснити статистичний аналіз та виявити, які методи перекладу найчастіше використовує українська студія кінодубляжу.

Виклад матеріалу. Переклад – це діяльність, коли хтось (переважно перекладач) точно передає мову в текстовій формі або мові оригіналу на іншу мову або цільову мову. Точність необхідна в процесі перекладу, щоб отримати хороший результат перекладу. Згідно з дослідженнями, висвітленими в книзі «Лінгвістична теорія перекладу» (Catford, 1965, p. 50), переклад означає заміну текстового матеріалу оригіналу еквівалентним текстовим матеріалом цільової мови.

Головне завдання перекладача – ретельно стежити за кожним перекладеним словом, оскільки це впливатиме на значення еквівалентності між мовою оригіналу та цільовою мовою. Для перекладу тексту з вихідної мови на цільову мову перекладач повинен розглянути процес перекладу. Згідно з дослідженнями, які розкриті в книзі «Переклад прогресивної ресурсної книги» (Hatim & Munday, 2004, p. 113), існує твердження, що перекладач повинен:

1. проаналізувати вихідний текст та поділити на найпростіші та структурно чіткі форми;
2. передати повідомлення;
3. реструктурувати повідомлення у цільовій мові до рівня, який найбільш підходить для адресованої аудиторії.

Досвідчений перекладач здатний відтворити різні типи тексту, застосувавши правильний метод. Згідно з дослідженнями, які висвітлено в книзі «Підручник з перекладу» (Newmark, 1988, р. 97), визначено вісім видів методу перекладу: дослівний, буквальний, точний, семантичний, переклад-адаптація, комунікативний, вільний, ідіоматичний.

Розглянемо кожен із них. Так, дослівний переклад (Word-for-word translation) зберігає такий порядок слів, як і в оригіналі; слова перекладаються поза контекстом відповідно до їх найпоширенішого значення; метафоричні конструкції не відтворюються. Мета дослівного перекладу полягає у розумінні головної думки вхідного тексту або в тлумаченні складного тексту як процесу попереднього перекладу. У цьому методі зберігаються вид та кількість слів вихідного тексту. Значення кожного слова аналізується окремо незалежно від граматичних відмінностей між українською та англійською мовами, порядку слів, контексту та вузькогалузевого вживання термінів. Більше того, під час перекладу основна увага приділяється вихідній мові, тому цільова аудиторія повинна опрацьовувати текст поетапно. Уважаємо, що такий переклад зазвичай може використовуватись як попередній крок перед затвердженням кінцевого варіанту перекладу.

Буквальний переклад (literal translation) зберігає граматичні структури вхідного тексту. Слова перекладаються поза контекстом, не звертаючи уваги на їхні конотативні значення. Буквальний переклад вважається найпростішим типом перекладу, більшість програм автоматизованого перекладу використовують саме його. Цей спосіб перекладу нагадує перший (дослівний переклад) у двох основних аспектах:

1. Він ураховує порядок слів мовою джерела.
2. Він наголошує на тому, щоб мати однаковий вид і кількість слів.

Однак він відрізняється від вищезгаданого методу за двома пунктами:

1. Перекладачі не нехтують контекстом.
2. Наявні метафоричні еквіваленти у цільовому тексті.

На нашу думку, такий переклад може використовуватись як попередній варіант перекладу перед затвердженням остаточного.

Точний переклад підтримує баланс між буквальним значенням слова у вихідному тексті та синтаксичними структурами цільового тексту. Точний переклад намагається відтворити детальний контекст значення оригіналу в межах обмежених граматичних структур цільової мови. Він «передає» культурні слова, однак зберігає ступінь граматичної та лексичної «ненормальності» (відхилення від норм мови-джерела) у перекладі.

На нашу думку, цей тип перекладу не дає можливості повністю відтворити одиниці англійського розмовного дискурсу.

Семантичний переклад відрізняється від точного перекладу лише тим, що в тексті враховано естетичну цінність (тобто милозвучний та природний звук), компрометуючи «значення», де це доречно, щоб не було жодного асоціювання, «гри слів» та тавтологій у готовій версії. Головним завданням семантичного перекладу є передати значення вихідного твору та задуму автора.

Наступним методом є комунікативний, який з'явився у 60–70-х роках минулого століття у Британії, коли англійська мова поступово почала набувати статусу мови міжнародного спілкування. При цьому основним принципом даного методу стало відбракування елементів навчання, які не були спрямовані на розвиток комунікативних навичок.

Уважаємо, що комунікативний підхід – воістину видатний винахід для певного кола англомовних користувачів. Основний його недолік, як не дивно, полягає у людському факторі, оскільки багато хто (за деякими даними, навіть більшість) із його користувачів вважали, що граматики взагалі неважлива. На нашу думку, для професійного перекладу кінострічок даний метод використовувати недоцільно.

Адаптація, на нашу думку, – «найвільніша» форма перекладу. Вона використовується переважно для вистав, фільмів та поезій; теми, персонажі, сюжети зазвичай зберігаються. Адаптація означає модифікацію ідеї мовою оригіналу, щоб знайти прийнятну ідею мовою перекладу. Це необхідно, коли щось специфічне для однієї мовної культури виражається абсолютно по-іншому, що є звичним або доречним для іншої мовної культури. Це зміна культурного середовища. Іншими словами, адаптація – це свого роду переписування вихідного тексту з метою дотримання правил перекладу та культурних особливостей цільової аудиторії. Уважаємо, що цей метод перекладу найбільш передаватиме мовно-структурні особливості англійського розмовного мовлення в українському перекладі. Розглянемо приклади його використання.

Візьмемо як приклад фільм «Дедпул 2», де на початку фільму стався величезний вибух, а згодом ми бачимо сцену з минулого, де головний герой відпочиває на даху гонконгського хмарочосу. Він починає свій довгий монолог, який насичений сленговими виразами: *To understand why I took a cat-nap on 1,200 gallons of high-test fuel, I need to take you back to the dewy slopes of six weeks ago.* Український варіант звучить так: «Щоб зрозуміти, нащо я прикимарив на чотирьох тоннах високоцітанової солярки, треба повернутись у далекі часи, на шість тижнів у минуле». Оскільки **галон** – міра об'єму рідин і сипких тіл у Великобританії та США, перекладачі застосували адаптацію та конвертували суму в тонни.

Під час діалогу Дедпула зі своєю коханою Ванессою також лунають жарти, оскільки пара не могла визначитися з ім'ям дитини:

WADE: Oh, my God! Oh, my God! I want a boy! Or a little girl! Definitely one or the other! Oh! And I want our kid to have only one name. Like Cher or Todd.

Якщо взяти дослівний переклад, українським глядачам ця сцена могла б здатися цілком простою: «О Боже! О Боже! Я хочу хлопчика! Або маленьку

дівчинку! Точно одне з двох! Ох! Я хочу, щоб наша дитина мала одне ім'я. Наприклад, Шер або Тод». Проте українським перекладачам удалося доволі непогано адаптувати та зробити цю фразу смішною, сучасною, з безліччю сленгів та більш емоційною: «Обісратись! Обісратись! Я хочу... я хочу... я хочу хлопчика! Чи дівчинку! Але стопудняк одне з двох! Охх! Але ім'я має бути якесь людське. Як Коля чи Оля».

Розглянемо наступний метод перекладу – вільний. Згідно з визначенням, яке висвітлене в книзі «Підручник з перекладу» (Newmark, 1988, р. 97), «вільний переклад відтворює матеріал без будь-якої манери або змісту без форми оригіналу».

Наведемо окремі фрази, перекладені за допомогою вільного перекладу:

1. What is the Sam hill just happened to him? – Ох ти ж йосип-босий!
2. We're in a game! – Згоден, це торба.
3. Oh, my God. – Щоб я здохла.
4. What in tarnation? – От же ж холера!
5. Remember what it was like? – Це ж був йоханий кошмар!
6. Getting old sucks – Старість – не радість.

Зазвичай це перефразування, яке є набагато довшим за оригінал, так званий внутрішньомовний переклад. Візьмемо до прикладу фразу дідуся Спенсера:

– *Getting old sucks*. Український переклад до цієї фрази звучить так: «Старість – не радість». Проте українські перекладачі опустили слово *sucks*, що має лайливе значення. Це теж прийнятний варіант: наведена фраза доволі частотна в українському народному мовленні, особливо в мовленні старших людей. Ідіоматичний переклад відтворює «повідомлення» оригіналу, але, як правило, спотворює нюанси значення, віддаючи перевагу розмовно-побутовим фразеологізмам та ідіомам, незважаючи на їх відсутність в оригіналі.

Наведемо фрази, які перекладені згідно з ідіоматичним методом:

1. It's like a goddamn icebox. – Тут наче у Санти в сраці.
2. Christ. What do you want, Milo? – От холера! Чого приперся, Майло?
3. I came back, and things actually got worse. – Я повернувся і все стало тільки хріновіше.

Яскравим прикладом ідіоматичного перекладу є діалог між посвареними друзями у фільмі «Джуманджі2. Новий рівень»: *Christ. What do you want, Milo?*

Англійський варіант є доволі ввічливим, культурним та літературним. Проте для конфліктної атмосфери це виглядає неприродно, тому українці запропонували такий варіант: «От холера! Чого приперся, Майло?» На нашу думку, цей варіант є смішнішим та доречнішим, оскільки друзі довгий час були посварені та не хотіли один одного бачити.

Комунікативний переклад намагається надати точне контекстуальне значення оригіналу так, щоб як і зміст, так і мова були легко прийнятними та зрозумілими для цільової аудиторії.

Отже, найчастіше у фільмах трапляється адаптаційний метод:

1. *Meh! I'll be out of here in no time – Фігня! Ще два тижні і буду на волі.*
  2. *All the restaurants in Brantford, you gotta go to that one? – З усіх нормальних кафешок ви обрали цю забігайлівку?*
  3. *And then on the way home, we stopped in Costa Rica, which was also amazing. – А на шляху додому трохи відпочили в Коста-Риці. І це було також афігезно.*
  4. *It's probably the heater, it's broken. – Мабуть, це обігрівач, він накрився.*
  5. *The hell, man? – Що це за фігня?*
  6. *You gotta stay alert all the time. – Увесь час лишайтеся на стрьомі.*
  7. *Damn! – Канець!*
  8. *I swear, man, if we survive, I am gonna kill you! – Клянуся, мужик, якщо ми виживемо, я тебе кокну!*
  9. *You guys follow her, we'll go steal some camels. – Ви вперед за нею, а ми верблюдів турити.*
  10. *Touch my boobs and i will murder you! – Не лапай мої буфери, інакше пришию!*
  11. *Are you talking to that camel? Yes, that's Lucille and Hank. And Jeffrey's in the back. – Ти триндиш з верблюдом? – Так, це Люся, це Гриць, а там іще Іванко.*
  12. *What the hell you talking about? Та що за хрінь ти верзеєш?*
  13. *Now we just gotta figure out how to get you out of there. – Треба з'ясувати, як свалити звідси.*
  14. *I don't know what's sad about it. I'm ready to get the hell out of here. – Не знаю чого шкодувати, я свалюю з радістю.*
  15. *To understand why I took a cat-nap on 1,200 gallons of high-test fuel, I need to take you back to the dewy slopes of six weeks ago. – Щоб зрозуміти, нащо я прикимарив на чотирьох тоннах високоцитанової солярки, треба повернутись у далекі часи, на шість тижнів у минуле.*
  16. *Oh, my God! Oh, my God! I want a boy! Or a little girl! Definitely one or the other! Oh! And I want our kid to have only one name. Like Cher or Todd. – Обісратись! Обісратись! Я хочу... я хочу... я хочу хлопчика! Чи дівчинку! Але стопудняк одне з двох! Охх! Але ім'я має бути якесь людське. Як Коля чи Оля».*
  17. *So weird. Family was always an F-word to me. My pile of shit father took off and bailed. I mean, it's not like I have a lot of strong role models to draw off of for Todd. – Так дивно. Слово «сім'я» для мене, як матюк. Мій татко-гімноїд кудись свалив. Тож я наврядче стану зразковим батьком для нашого Коляна.*
  18. *Start the fucking car! – Заводь свою колимагу.*
  19. *That guy's on fire. – Цей чувак горить на роботі.*
  20. *That's not CGI, folks. – І це не спецефекти.*
  21. *He's actually on fire. – Він в натурі горить.*
- Матеріали проведених досліджень нами узагальнено в діаграмі (рис. 1).

Рис. 1. Методи перекладу

Таким чином, із розглянутих 30 прикладів 21 було відтворено за допомогою адаптаційного методу (70%), три – за допомогою ідіоматичного методу (10%) та шість – за допомогою вільного перекладу (20%).

Висновки. Відтворення розмовного мовлення у книжках або ж у кінострічках, особливо у діалогах, актуальна в смисловому плані проблема. Переклад розмовного мовлення є доволі клопіткою роботою, яка потребує зусиль перекладача. Головне завдання перекладача – відтворити діалог, зберігаючи риси персонажів, ставлення їх до інших героїв або до речей, інтонацію, заїкання, жаргони, сленги та інші елементи розмовного мовлення. Чим ретельніше перекладене розмовне мовлення, тим точніше передані думки автора та події. Усі деталі і навіть ремарки у мовленні героїв передають увесь образ та риси персонажа. Переклад розмовного мовлення є важливою та відповідальною справою.

Дотримання перекладачем розмовного стилю у англійських кінострічках надає особливого відтінку продукту кінематографа. Проаналізувавши використання розмовної лексики у фільмах, перекладач намагався використати такі методи: вільний, адаптацію та ідіоматичний.

Таким чином, для якісного перекладу художніх фільмів перекладачу необхідно чітко розуміти авторську ідею й передати її з усіма нюансами, зберігаючи при цьому стиль автора та використовуючи не один, а декілька методів перекладу. Стилистична обробка й адаптація кінотексту має відбуватися з урахуванням реалій і традицій країни, на мову якої здійснювано переклад. Вибір виду перекладу цілком залежить від технічних та фінансових можливостей як замовника, так і бюро перекладу, однак найбільш прийнятним для глядача вважається дублювання. Перспективу дослідження становить вивчення операційних навиків субтитрування, дубляжу та синхронного закадрового перекладу.

ЛІТЕРАТУРА

- Алексеева И.С.** Введение в переводоведение ; Филологический факультет СПбГУ. Москва : Академия, 2004. 352 с.
- Голованова Я.В.** Соотношение периферийных явлений в англоязычных художественных текстах и их переводах на русский язык : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 «Германские языки». 2012. 194 с.
- Карабан В.І.** Переклад з української мови на англійську мову. Вінниця : Нова книга, 2003. 608 с.
- Комиссаров В.Н.** Теория перевода (лингвистические аспекты) Москва : Высш. школа, 1990. 253 с.
- Кухаренко В.А.** Інтерпретація тексту. Вінниця : Нова книга, 2004. 272 с.
- Baker M.** In other words : A coursebook in translation. London : Routledge, 1992. 302 p.
- Berezowski L.** Dialect in Translation. Wroclaw : Wydaw. Uniw. Wroclawskiego, 1997. 152 p.
- Catford, J.C.** A linguistic theory of translation. London: Oxford University Press. 1965. 110 p.
- Hatim B., & Munday J.** Translation an advanced resource book. New York : Routledge. 2004. 394 p.
- Newmark P.A.** Textbook of translation. London : Prentice Hall. 1988. 311 p.

REFERENCES

- Aleksjeva, Y.S.** (2004). *Vvedenye v perevodovedenye. [Introduction to Translation Studies]* (Fylologhycheskyj fakul'tet SPbGhU) Moscow: Akademyja [in Russian].
- Gholovanova, Ja.V.** (2012). *Sootnoshenie periferiynykh yavleniy v angloyazychnykh khudozhestvennykh tekstakh i ikh perevodakh na russkiy yazyk [The ratio of peripheral phenomena in English-language literary texts and their translations into Russian:]*. (Extended abstract of Doctors thesis). *Germanские языки* [in Russian].
- Karaban, V.I.** (2003). *Pereklad z ukrajinsjkoji movy na anghlijsjku movu. [Translation from Ukrainian into English.]*. Vinnytsia: Nova knygha [in Ukrainian].
- Komyssarov, V.N.** (1990). *Teoryja perevoda (lynghvystycheskye aspekt) [The theory of translation (linguistic aspects)]*. Moscow: Vyssh. shkola [in Russian].
- Kukharenko, V.A.** (2004) *Interpretacija tekstu. [Interpretation of the text]*. Vinnytsia :Nova knygha [in Ukrainian].
- Baker, M.** (1992). *In other words : A coursebook in translation*. London : Routledge [in English].
- Berezowski, L.** (1977). *Dialect in Translation*. Wroclaw : Wydaw. Uniw. Wroclawskiego [in Polish].
- Catford, J.C.** (1965). *A linguistic theory of translation*. London: Oxford University Press [in English].
- Hatim B., & Munday J.** (2004). *Translation an advanced resource book*. New York: Routledge [in English].
- Newmark, P.A.** (1988). *Textbook of translation*. London: Prentice Hall [in English].